

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15CoZm/6/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113227214
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Lukáč
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4113227214.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Lukáča a členov senátu JUDr. Jána Bzdúška a JUDr. Martiny Balegovej, v právnej veci žalobkyne: F. T. I., nar. XX.XX.XXXX, X. X, XXX XX Z., proti žalovanej: F. A., nar. XX.XX.XXXX, F. XXX/XX, XXX XX J., zastúpená: Mgr. Jana Pohančéniková, Koprivnická 9/A, Bratislava, o zaplatenie zmenkovej sumy 15 000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 29CbZm/14/2014 - 230 zo dňa 12.01.2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 29CbZm/14/2014 - 230 zo dňa 12.01.2018 potvrdzuje.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom, ktorý odvolaním napadla žalovaná, zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Nitra č. k. 29Zm/195/2013 - 32 zo dňa 10.03.2014 ponechal v platnosti v celom rozsahu (I. výrok) a žalobkyni právo na náhradu trov námietkového konania nepriznal (II. výrok).

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 471 ods. 2 a § 474 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, § 175 ods. 1 a ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, článkom I. § 17 ods. 1 veta prvá, § 75, zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu bol podaný dňa 16.08.2013, teda ešte podľa Občianskeho súdneho poriadku (OSP). Súd prvej inštancie preto vec sp. zn. 29CbZm/14/2014 dokončil podľa dovtedajších predpisov - OSP. Súd prvej inštancie dospel v konaní o námietkach žalovanej, ktoré podala v zákonnej trojdňovej lehote v súlade s § 175 ods. 1 a 4 OSP odo dňa, kedy jej bol doručený zmenkový platobný rozkaz, k nasledovným skutkovým a právnym zisteniam: Predmetom námietkového konania boli práva a povinnosti účastníkov konania zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 05.06.2013. Jedná sa o zabezpečovaciu zmenku, vlastnú zmenku žalovanej na rad žalobkyne. Súd prvej inštancie konštatoval, že zmenka zo dňa 05.06.2013 má všetky zákonom vyžadované podstatné náležitosti vlastnej zmenky podľa Článku I. § 75 ZZŠ. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmenka je platná, a preto dňa 10.03.2014 vydal zmenkový platobný rozkaz, č. k. 29Zm/195/2013 - 32. Žalovaná podala proti zmenkovému platobnému rozkazu písomné námietky v súlade s § 175 ods. 1 a 4 OSP dňa 28.03.2014.

Žalobkyňa predložením prvopisu zmenky zo dňa 05.06.2013, ktorá má všetky náležitosti predpísané v Článku I. § 75 ZZŠ, preukázala v plnom rozsahu svoje zmenkové práva. Z tohto dôvodu súd prvej

inštancie vydal dňa 10.03.2014 zmenkový platobný rozkaz, ktorým rozhodol o návrhu žalobkyne na vydanie zmenkového platobného rozkazu. Podaním námietok žalovanou dňa 28.03.2014 sa zmenkový platobný rozkaz nezrušil. V ďalšom konaní - námietkovom konaní súd prvej inštancie už preto len posudzoval, či je obrana žalovanej v námietkach dôvodná, a či ňou tvrdené a preukázané skutočnosti spôsobili úplný alebo čiastočný zánik povinnosti poskytnúť žalobkyni plnenie zo zmenky. V námietkovom konaní preto dôkazné bremeno je v plnom rozsahu na pleciach odporkyne a ona musí preukázať, či sú splnené podmienky k tomu, aby bol zmenkový platobný rozkaz celkom alebo z časti zrušený.

Podľa tvrdenia žalobkyne a jej bývalého právneho zástupcu J. V. za podpisom vlastnej zmenky zo dňa 05.06.2013 žalovanou je hotovostná pôžička žalobkyne žalovanej na splnenie sociálnych a zdravotných odvodov ako aj na plnenie daňových povinností žalovanej. Žalovaná chcela splniť svoje odvodové a daňové povinnosti, aby si mohla zobrať pôžičku z banky. Žalovaná túto skutočnosť namieta, avšak vzhľadom na abstraktný charakter zmenky ako aj na jej skriptúrny charakter, dôkazné bremeno je výlučne na pleciach žalovanej. Žalovanou navrhnutí svedkovia D. A. a F. A. o tejto záležitosti takisto nič nevedia a vo svojich výpovediach nič relevantného neuviedli.

Súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na „koncentračnú zásadu“ v námietkovom konaní (§ 175 ods. 4 prvá veta za bodkočiarkou OSP), predmetom dokazovania v námietkovom konaní boli iba námietky, ktoré boli uvedené v námietkach žalovanej zo dňa 28.03.2014, ktoré vyhodnotil ako podané podľa Článku I. § 17 ZZŠ.

Podľa názoru súdu prvej inštancie námietky odporkyne v celom rozsahu neobstoja, keďže sa predovšetkým zaoberal námietkami žalovanej ohľadne pôžičiek zo dňa 07.11.2011 a 15.03.2012. Pôžičku zo dňa 07.11.2011 vo výške 5 000 eur poskytla žalobkyňa žalovanej a jeho bratovi D. A.. Pôžičku zo dňa 15.03.2012 vo výške 4 000 eur poskytla žalobkyňa výlučne žalovanej. Jednalo sa o pôžičky v celkovej výške 9 000 eur, ktoré boli poskytnuté podľa Občianskeho zákonníka a mohli mať spotrebiteľský charakter. Predmetné pôžičky boli prejednané v súdnom konaní pred Okresným súdom Topoľčany, sp. značka 4C/147/2014. Súd prvej inštancie nahliadnutím do predmetného súdneho spisu zistil, že návrh podala dňa 06.08.2014 žalobkyňa a žalovaným v 1. rade bol F. A., žalovaným v 2. rade bol D. A.. Predmetom konania boli pôžičky zo dňa 07.11.2011 a 15.03.2012 v celkovej výške 9 000 eur. Právna vec bola rozhodnutá rozsudkom zo dňa 16.06.2015, č. k. 4C/147/2014 - 94, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31.07.2015 a vykonateľnosť dňa 02.09.2015. Podľa tohto rozsudku sa žalovaní v 1. a 2. rade zaviazali zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni sumu 1 500 eur po 100 eur v mesačných splátkach. V časti o zaplatenie sumy 7 000 eur súd návrh proti žalovaným v 1. a 2. rade zamietol. Žalovaný v 1. rade bol takisto zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 4 510 eur v splátkach po 200 eur mesačne. V časti o zaplatenie sumy 5 390 eur súd prvej inštancie návrh proti žalovanému v 1. rade zamietol. O trovách konania bolo rozhodnuté tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zo súdneho spisu Okresného súdu Topoľčany je zrejmé, že v tomto konaní bolo rozhodované o pôžičkách žalobkyne voči žalovanému (ako aj jeho bratovi) zo dňa 07.11.2011 a 15.03.2012. Pôžičky vo výške 5 000 eur a 4 000 eur teda nemajú nič spoločné so zmenkovou vecou sp. značka 29CbZm/14/2014. Na zmenkovú vec sa teda ani nemôže vzťahovať spotrebiteľský charakter pôžičiek zo dňa 07.11.2011 a 15.03.2012. Ďalšou námietkou žalovanej bola námietka, že zmenku zo dňa 05.06.2013 nevystavila a teda ani nepodpísala. Súbežne s prejednávaním zmenkovo právnej veci sp. značka 29CbZm/14/2014 je vedené na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Nitre, odbor kriminálnej polície trestné konanie pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona, ČVS: KRP-14/1-VYS-NR-2017, ktoré sa týka zmenky zo dňa 05.06.2013. V trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok č. 27/2017 z 08.09.2017 znalcom Mgr. Miroslav Koutný, znalec z odboru písomoznalctvo (ručné písmo - identifikácia pisateľa).

Znalecký posudok bol doplnený dňa 03.01.2017. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že text na zmenke zo dňa 05.06.2013 (okrem podpisu odporkyne na zmenke) vypísal J. V.. Pri analýze textu na zmenke (okrem podpisu odporkyne na zmenke) neboli zistené žiadne znaky nasvedčujúce technickému falšovaniu. Sporné písmo a číslice sú výsledkom autentického písárskeho prejavu J. V.. Takisto pri analýze sporného podpisu na zmenke zo dňa 05.06.2013 neboli zistené žiadne znaky nasvedčujúce technickému falšovaniu podpisu. Sporný podpis je teda výsledkom autentického písárskeho prejavu osoby, ktorá podpis vykonala (odporkyňa). Znalecký posudok bol vykonaný na základe obrovského množstva porovnávacích podpisov. Znalec na strane 24 znaleckého posudku v spojení s opravou zo dňa 03.01.2017 celkom jednoznačne skonštatoval:

- písmo na predmetnej zmenke vyhotovil J. V.,
- podpis na predmetnej zmenke je pravým podpisom F. A. (žalovaná).

Záver znaleckého posudku v trestnej veci je úplne jednoznačný a súd prvej inštancie z neho môže vychádzať. Je nesporné, že zmenku zo dňa 05.06.2013 podpísala žalovaná. Preto neobstojí tvrdenie žalovanej, že predmetnú zmenku nevystavila a nepodpísala.

Vzhľadom k tomu, že žalovaná v námietkovom konaní nepreukázala svoje tvrdenia a vzhľadom na abstraktný charakter zmenky, a jej skriptúrny charakter, rozhodol súd prvej inštancie v zmysle výroku I. napadnutého rozsudku.

O trovách námietkového konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Súd prvej inštancie nepriznal žalobkyni právo na náhradu trov námietkového konania, nakoľko navrhovateľke v námietkovom konaní nevznikli žiadne trovy konania a ani si žiadne trovy námietkového konania neuplatnila.

4. Uvedený rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu napadla včas podaným odvolaním žalovaná, ktorá uviedla, že súd nevykonal všetky navrhované dôkazy a tie, ktoré vykonal nesprávne a nedostatočne vyhodnotil. Tvrdila, že na prvom pojednávaní ako aj samotnom zmenkovom odpore jednoznačne uviedla, že hoci zmenku, o ktorej sa prvýkrát dozvedela z doručeného zmenkového platobného rozkazu, nikdy nevystavila a ani nepodpísala a nikdy ju nevidela. Teda je tu snaha, aby na základe falošnej zmenky plnila. V rámci obrany a dokazovania žiadala súd, aby prizval do konania súdneho znalca z odboru grafológie, ktorý by preskúmal pravosť jej podpisu a kto zmenky vyplnil. Tento dôkaz však nevykonal súd ale spis bol odstúpený OR PZ, odboru kriminálnej polície v Nitre, kde bol do konania prizvaný znalec, ktorý vo svojom znaleckom posudku č. 27/2017 uviedol, že podpis žalovanej na zmenke je pravý a túto vyplnil Mgr. J. V.. Znalec dostal otázky priamo od vyšetrovateľa a tieto nemohla formulovať aj žalovaná, ktorá po oboznámení sa s posudkom uviedla, že jej podpis na zmenke nie je jej ale graficky sa najviac zhoduje s jej podpisom na prvej pôžičke, ktorú jej u žalobkyne sprostredkoval Mgr. V., teda má podozrenie, že niekto preniesol skenom alebo iným spôsobom jej pravý podpis na zmenku. Súd ani vyšetrovateľ nepožiadali znalca, aby zistil či tu skutočne nedošlo k sfaľšovaniu podpisu týmto spôsobom. Na pojednávaní nielen že nesúhlasila so závermi znalca, ale žiadala o kontrolný znalecký posudok, ktorý súd odmietol.

Mgr. J. V. vystupoval v pozícii právneho zástupcu žalobkyne a tak žalovaná nemohla klásť V. procesne dôležité otázky, na ktoré by jej mohol odpovedať, keby bol v postavení svedka. Taktiež klamal, keď vypovedal, že osobne navštívil domácnosť žalovanej a za prítomnosti jej matky a brata D. sumu 15 000 eur odovzdal. Považuje za čudné a neopatrné, aby žalobkyňa, ktorú žalovaná prvýkrát videla osobne na pojednávaní požičiavala pomerne dosť vysoké sumy neznámej osobe, a to aj napriek tomu, že žalovaná pôžičky v roku 2011 vo výške 5 000 eur s príslušenstvom a pôžičku 4 000 euro s príslušenstvom v roku 2012 riadne splatila.

Súd neskúmal ako došlo k reálnemu odovzdaniu peňazí a z akého dôvodu. V zmysle Občianskeho zákonníka pôžička vznikne odovzdaním finančných prostriedkov. Z výpovede žalobkyne a Mgr. V. vyplýva, že suma 15 000 eur mala byť žalovanej odovzdaná osobne, pričom žalobkyňa ani V. nevedia preukázať odovzdanie peňazí žalovanej a tým vznik dlhu.

Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že napadnutý rozsudok zruší a vec vráti na ďalšie konanie.

5. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu písomne vyjadrila tak, že s odvolaním nesúhlasí. Uviedla, že písomoznalcom bolo dokázané, že podpis na zmenke je jej a že nevykazuje znaky technického falošovania. Potom ako žalovaná obvinila žalobkyňu, tak spochybnila aj prácu znalca a teraz napáda aj súd. K ostatnému odvolaniu uviedla, že sa týka prvých dvoch pôžičiek, pričom obsahovo je plné klamstiev.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), v medziach daných rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a po preskúmaní obsahu spisu, napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, napadnutý rozsudok je vecne správny, a preto je potrebné potvrdiť ho.

7. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobkyňa (v terminológii OSP označovaná aj ako navrhovateľka) sa domáhala návrhom, ktorý podala Okresnému súdu Nitra ako súdu prvej inštancie dňa 16.08.2013, voči žalovanej (v terminológii OSP označovaná aj ako odporkyňa) vydania zmenkového

platobného rozkazu. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa predložila súdu prvej inštancie prvopis zmenky zo dňa 05.06.2013, o pravosti ktorej nebolo dôvodu pochybovať, súd prvej inštancie dňa 10.03.2014 vydal podľa § 175 ods. 1 OSP zmenkový platobný rozkaz č. k. 29Zm/195/2013 - 32, ktorý bol doručený žalovanej dňa 27.03.2014. Žalovaná v súlade s § 175 ods. 1 veta prvá OSP podala dňa 28.03.2014 proti zmenkovému platobnému rozkazu v zákonnej trojdňovej lehote námietky. O námietkach žalovanej rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom.

8. Podľa § 387 ods. 1, 2, 3 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

10. Podľa čl. I § 4 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový (ďalej len „zákon zmenkový a šekový“), zmenu možno urobiť sročnou u tretej osoby, a to buď v mieste bydliska zmenečníka, alebo v inom mieste.

Podľa čl. I § 38 ods. 1 zákona zmenkového a šekového, zmenu sročnú v určitý deň alebo v určitý čas po dáte vystavenia alebo po videní musí majiteľ predložiť na platenie v platobný deň alebo v jeden deň z nasledujúcich dvoch pracovných dní.

Podľa čl. I § 70 ods. 1 a 2 zákona zmenkového a šekového, (1) zmenečné nároky proti prijímateľovi sa premlčujú v troch rokoch odo dňa sročnosti zmenky. (2) Nároky majiteľa proti indosantom a proti vystaviteľovi sa premlčujú v jednom roku od dáta protestu včas urobeného alebo pri doložke „bez trov“ v jednom roku odo dňa sročnosti zmenky.

Podľa čl. I § 75 zákona zmenkového a šekového, vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenu, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; 3. údaj sročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky; 7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I § 76 ods. 1 zákona zmenkového a šekového, listina, v ktorej chýba niektorá náležitosť uvedená v predchádzajúcom paragrafe, nie je platná ako vlastná zmenka, s výhradou prípadov uvedených v nasledujúcich odsekoch.

Podľa čl. I § 76 ods. 3 zákona zmenkového a šekového, ak niet osobitného údaja, platí, že miesto vystavenia zmenky je miestom platobným a zároveň miestom vystaviteľovho bydliska.

Podľa čl. I § 77 ods. 1 a 2 zákona zmenkového a šekového, (1) pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenu o indosamente (§ 11 až 20), sročnosti (§ 33 až 37), platení (§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§ 55, 59 až 63), odpisoch (§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§ 72 až 74). (2) Pre vlastnú zmenu platia ďalej ustanovenia o cudzích zmenkách splatných u tretej osoby alebo v inom mieste než je bydlisko zmenečníka (§ 4 a 27),

o úrokovej doložke (§ 5), o nesrovnalostiach v údajoch zmenkovej sumy (§ 6), o následkoch podpisu zmenky za podmienok § 7, o následkoch podpísania osobou, ktorá konala bez oprávnenia zastupovať alebo ktorá prekročila takéto oprávnenia (§ 8), a o blankozmenke (§ 10).

Podľa § čl. III § 9a veta prvá zákona zmenkového a šekového, zmenky a šeky, ktoré znejú na slovenskú menu, sa odo dňa zavedenia eura v Slovenskej republike považujú za zmenky a šeky, ktoré znejú na eurá a sú splatné v eurách, a to v prepočte a so zaokrúhlením zmenkovej sumy alebo šekovej sumy zo slovenskej meny na eurá podľa konverzného kurzu a so zaokrúhlením na dve desatinné miesta na najbližší eurocent v súlade s pravidlami pre prechod zo slovenskej meny na euro, ktoré ustanovujú osobitné predpisy.

11. Odvolací súd primárne v procesnej rovine uvádza, že prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 CSP zakotvuje princíp, podľa ktorého sa konania o zmenkovom platobnom rozkaze a šekovom platobnom rozkaze, začaté za právneho režimu Občianskeho súdneho poriadku, dokončí podľa tohto režimu aj za účinnosti nového procesného režimu Civilného sporového poriadku. Tento princíp je odôvodnený vždy v prípadoch, ak zákonodarca určitý inštitút z právneho poriadku vypúšťa, a preto už začaté konania ohľadne tohto inštitútu sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov. Keďže inštitút zmenkového platobného rozkazu, upravený v § 175 OSP (v znení do 22.12.2015), Civilný sporový poriadok neupravuje, bolo potrebné aplikovať na toto odvolacie konanie, ktoré sa začalo podaním odvolania už za účinnosti Civilného sporového poriadku, procesný režim Občianskeho súdneho poriadku, avšak len na (vypustený) inštitút zmenkového platobného rozkazu. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd posudzoval samotné konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu, vrátane prvoinštančného konania o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu podľa doterajších predpisov (§ 175 OSP v znení do 22.12.2015), no na odvolacie konanie, ktoré začalo podaním odvolania žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie už za účinnosti Civilného sporového poriadku, a ktoré upravuje aj Civilný sporový poriadok, aplikoval už ustanovenia základného civilnoprocesného kódexu - Civilného sporového poriadku. Uvedené závery vyplývajú aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), napr. uznesenie sp. zn. 1Obo/15/2017 z 30.01.2018, uznesenie sp. zn. 3Obdo/23/2018 z 25.07.2018, uznesenie sp. zn. 3Obo/10/2018 z 26.07.2018, uznesenie sp. zn. 3Obdo/37/2017 z 11.01.2018.

12. Nakoľko odvolací súd v odvolacom konaní dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci postupoval procesne správne, správne zistil aj skutkový stav, z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj náležite, v rozsahu potrebnom pre jeho preskúmanie, odôvodnil, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a v súlade s § 387 ods. 2 CSP sa preto v odôvodnení svojho rozhodnutia o odvolaní obmedzuje na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

13. Civilný sporový poriadok v ustanovení obsiahnutom v § 387 ods. 3 veta druhá ďalej vyžaduje, aby sa aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd vysporiadal v odôvodnení s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podstatnými tvrdeniami na účely ustanovenia § 387 ods. 3 veta druhá CSP sú len také tvrdenia odvolateľa uvedené v odvolaní, ktoré majú vecnú súvislosť s prejednávanou vecou, a ktoré sú v prípade ich preukázania, samostatne alebo v spojení s inými okolnosťami, spôsobilé prívodiť odvolateľovi priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

14. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP in fine) a za účelom vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami žalovanej uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP) uvádza, že žalovaná namietala nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov s tým, že aj tie ktoré vykonané boli, boli vykonané nesprávne a súd prvej inštancie ich nedostatočne vyhodnotil. Namietala, že zmenku nikdy nevystavila a nepodpísala. Žalovaná sa nestotožnila ani so závermi znalca v znaleckom posudku, ktorý uviedol, že podpis na zmenke je pravý. Odvolací súd ohľadom otázky dôkazného bremena uvádza, že základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v konaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, vedenom na súde prvej inštancie, bolo vzhľadom na prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 CSP, podľa ktorého sa konania o zmenkovom platobnom rozkaze dokončia podľa dovtedajších predpisov, ustanovenie § 120 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého sú účastníci (v terminológii Civilného sporového poriadku sporové strany) povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Toto ustanovenie zakotvovalo dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t. j. povinnosť označiť dôkazy na

svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je tento určovaný závermi vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že ho súd nepovažuje za pravdivé), je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Dôkazné bremeno teda predstavuje procesnú zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmysel dôkazného bremena spočíva v tom, aby súdu bolo umožnené rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, či už z dôvodu nečinnosti účastníka alebo z objektívnych dôvodov nemohla byť preukázaná.

15. Vo vzťahu k prejednávanej veci je potrebné zaoberať sa otázkou dôkazného bremena ohľadom námietky nedostatku kauzy, ktorú námietku žalovaná uplatnila v rámci svojej obrany. Žalovaná tvrdila, že súd prvej inštancie neskúmal ako došlo k reálnemu odovzdaniu peňazí a z akého dôvodu. K uvedenému odvolací súd uvádza, že dôkazné bremeno preukázania existencie kauzy, teda preukázania dlhu žalovanej, zaťažovalo žalobkyňu. Z návrhu žalobkyne na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorým sa domáhala zaplatenia zmenkovej sumy spolu s príslušenstvom je zrejmé, že žalobkyňa žiadny kauzálny vzťah, ktorý by mal byť pozadím vystavenej zmenky, neuvádzala. Žalobkyňa svoj návrh odôvodnila výlučne odkazom na zmenku vystavenú žalovanou s tým, že žalovaná nič neuhradila. Ako už konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) v uznesení č. k. III. ÚS 603/2017 - 50 z 27.03.2018, z teórie zmenkového práva ako aj z judikatúry vyplýva, že dôkazné bremeno na preukázanie kauzálnych námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, t. j. takých námietok, ktoré majú svoj pôvod v mimozmenkovom vzťahu medzi dlžníkom a majiteľom zmenky, nesie žalovaný dlžník (rozsudok NS SR, sp. zn. 4 Obo 21/2012 z 31.07.2012). Zmenka predstavuje abstraktný a nesporný záväzok a jej majiteľ nemusí pri jej predložení k plateniu ani pri prípadnom vymáhaní plnenia z nej nič preukazovať, okrem skutočnosti, že je majiteľom platnej zmenky. Platná zmenka je dostatočným dôvodom na vznik nároku na sumu, ktorá je v nej uvedená. Pokiaľ dlžník popiera existenciu záväzku zo zmenky, nesie pritom dôkazné bremeno (rozsudok NS SR sp. zn. 4 Obo 21/2012 z 31.07.2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 CoZm 53/2014 z 27.11.2014).

16. Odvolací súd k uvedenému výňatku z rozhodnutia ÚS SR dopĺňa obdobné právne názory, ktoré konštatoval NS SR v rozsudku sp. zn. 4 Obo 21/2012 z 31.07.2012, podľa ktorého pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru. Majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom než predložením prvopisu zmenky, ktorá ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie.

17. V prejednávanej veci žalovaná argumentovala v podaných námietkach tvrdením o neexistencii kauzy zmenky. Jedná sa teda o negatívne tvrdenie, ohľadom ktorého by sa mohlo javiť, že podľa dôkaznej teórie pri takomto negatívnom tvrdení nastupuje dôkazná povinnosť protistrany, teda žalobkyne, čo by znamenalo, že existenciu kauzy zmenky by musela preukazovať a doložiť žalobkyňa. Takýto názor je však v rozpore s právnou teóriou, ustálenou právnou praxou i judikatúrou uvedenou už vyššie, v zmysle ktorej dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti kauzálnych námietok zaťažuje žalovanú. V prejednávanej veci žalovaná namietala, že súd prvej inštancie neskúmal či došlo k reálnemu odovzdaniu peňazí a z akého dôvodu. Žalobca počas konania uviedol, že predmetná zmenka a zmluva o pôžičke sú dva odlišné právne vzťahy medzi žalobkyňou a žalovanou, pričom práva z pôžičky si žalobkyňa uplatňuje v osobitnom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín, teda zo strany žalobcu v tomto nešlo o žiadnu zmenu jeho skutkových tvrdení, nakoľko pred podaním námietok žalovanej ohľadom neexistencie kauzy zmenky, keď zmenka nemala zabezpečovať žiaden záväzok žalovanej voči žalobkyňi, žalobkyňa žiadnu kauzu zmenkového záväzku netvrdila a ani nebola povinná tvrdiť. Podľa názoru odvolacieho súdu, vychádzajúceho z teórie zmenkového práva ako aj ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (ÚS SR a NS SR), ak sa žalovaná v rámci námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu bránila námietkou neexistencie dlhu z kauzálneho vzťahu, tak v dôsledku takejto námietky nevznikla

žalobkyňi dôkazná povinnosť tvrdenie žalovanej vyvrátiť. V tomto prípade sa jednalo o skrátené zmenkové konanie, ktoré bolo v ustanovení § 175 OSP upravené samostatne s prihliadnutím na zvláštnu povahu nárokov zo zmenky. Pohľadávka zo zmenky v takomto konaní musela byť preukázaná už v podanej žalobe listinou, ktorej formálne náležitosti upravuje hmotné právo (zákon zmenkový a šekový). V prejednávanej veci platí, že žalobkyňa svoju uplatnenú pohľadávku zo zmenky preukázala už tým, že predložila zmenku, ktorá spĺňala zákonom zmenkovým a šekovým stanovené náležitosti a ohľadom ktorej bolo v konaní jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností vykonaným dokazovaním (znalecký posudok) preukázané, že ju žalovaná v pozícii zmenkového dlžníka vlastnoručne podpísala. Za tejto situácie, kedy pohľadávku žalobkyne na zaplatenie zmenky treba mať za preukázanú, má dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu žalovaná. Žalobkyňa by mohol byť nositeľom dôkazného bremena vo vzťahu k skutočnostiam tvrdným v návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, kde však žiadnu kauzu zmenky neuvádzala a ani nebola povinná uvádzať.

18. Žalovaná v odvolaní podľa jeho obsahu ďalej napáda skutkové závery súdu prvej inštancie (ktorý dospel k záveru o tom, že zmenka bola vlastnoručne podpísaná žalovanou, čo žalovaná popiera). Ak žalovaná namietka skutkové závery súdu prvej inštancie, jej námietka vo svojej podstate smeruje voči výsledkom hodnotenia vykonaných dôkazov zo strany súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 204/2009 zo 14.09.2011, podľa ktorého dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 OSP). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Odvolací súd k uvedenému ďalej dopĺňa, že ani do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04) a aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami a právnymi názormi účastníka (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto základného práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 97/97).

19. Odvolací súd v odvolacom konaní dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie v rovine dokazovania a zisteného skutkového stavu bolo vecne správne. Odvolací súd v prejednávanej veci nezistil taký postup súdu prvej inštancie, ktorý by znamenal vybočenie z kritérií hodnotenia dôkazov tak, ako ich konštatoval ÚS SR napr. v náleze I. ÚS 350/08, podľa ktorého dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach, od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania, a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie sa opiera o tvrdenia a relevantné dôkazy produkované v konaní.

20. Odvolací súd v tejto súvislosti ďalej uvádza, že okrem toho, že v konaní bola nepochybne preukázaná skutočnosť, že žalovaná zmenku vlastnoručne podpísala. Žalovaná neunesla dôkazné bremeno, ktoré bolo na nej v dôsledku ňou uplatnenej námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu - žalovaná v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu neoznačila (nenavrhla vykonať) žiadny dôkaz za účelom preukázania uvedených tvrdení. Odvolací súd poukazuje na tomto mieste na právnu vetu rozsudku NS SR sp. zn. 5 Obo 3/2008 z 22.10.2008, podľa ktorého z ustanovenia čl. I § 77 ods. v spojení s čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového síce vyplýva, že kto je žalovaný zo zmenky, môže vznášať proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom, a nie na žalobcovi. Pokiaľ žalovaný dôkazné bremeno neunesie, bude nútený podľa zmenky plniť.

21. Podpis vystaviteľa zmenky završuje všetky podstatné (esenciálne) náležitosti zmenky na jej lícnej strane. Podpisom vystaviteľa zmenky musia byť kryté všetky podstatné náležitosti zmenky (t. j. musí byť uvedený pod zmenkovým vyhlásením). To znamená, že podpis vystaviteľa musí byť uvedený výlučne

na líci zmenky. Z hľadiska zmenkového neobstojí, ak je podpis vystaviteľa umiestnený na rube zmenky alebo privesku. Zmenkové právo vychádza zo zásady, že vlastná zmenka, o akú ide aj v prejednávanej veci, je formálne platná, ak sú na nej uvedené podstatné náležitosti v súlade s ustanovením čl. I § 75 zákona zmenkového a šekového. Ustanovenie čl. I § 76 zákona zmenkového a šekového prelamuje uvedenú zásadu a stanovuje taxatívne výnimky z nej. Súd prvej inštancie správne konštatoval že zmenka zo dňa 05.06.2013 má všetky zákonom vyžadované náležitosti vlastnej zmenky.

22. Vo zvyšku odvolací súd v súlade s § 387 ods. 2 CSP odkazuje na skutkové zistenia a právne posúdenie uvedené v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie.

23. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z už uvedených dôvodov podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil, a to tak vo výroku, ktorým súd prvej inštancie ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti v celom rozsahu, ako aj v na ňom závislom výroku o trovách námietkového konania vedeného na súde prvej inštancie. K tomuto odvolací súd uvádza, že nakoľko žalovaná v odvolaní osobitné odvolacie dôvody voči výroku o trovách námietkového konania vedeného na súde prvej inštancie neuviedla (ale napadla ho výlučne z dôvodu jeho závislosti na hlavnom, odvolaním napadnutom výroku), nebol tento výrok predmetom podrobnejšieho skúmania odvolacím súdom vzhľadom na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi.

24. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 s použitím § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (t. j. 100 %). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a ktoré vydá súdny úradník.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).